

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Historia Natural

3.ª ÈPOCA.

BARCELONA, FEBRER, 1918.

ANY I — NÚM. 2

SECCIÓ OFICIAL

~~~~~

SESSIÓ CIENTÍFICA DE 7 DE FEBRER DE 1918.

*Presidència del Runt. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J.
President.*

En el lloc social, assistint-hi els membres i socis Srs. P. Barnola, Aguilar-Amat, Bataller, Broquetas, Faura, Llenas, Queralt, Maluquer (Salvador), Maluquer (Josep), Maluquer (Joaquim), Pascual, Sagarra (Ignasi) i Zariquiey, el President obre la sessió a les set del vespre.

El President dona compted 'haver-se rebut el primer nombre de la revista *PHYSIS* destinada especialment a fomentar les aficions al estudi de les Ciències naturals; diu que la Institució accepta gustosa el canvi, i felicita a En Josep Maluquer, Redactor en cap d'aquesta revista de amics de la *Naturalesa*.

També comunica el Sr. President que s'ha establert canvi amb la *SOCIEDAD ENTOMOLÓGICA DE ESPAÑA*, havent-se rebut ja el primer número de la revista d'aquesta nova entitat científica.

El Sr. Codina excusa l'assistència del membre En Odon Carles Rosset, quines ocupacions no li permeten assistir a la sessió.

El Dr. Faura, fa entrega d'un mapa geològic de Montserrat, enquadrat, que dona a l'Institució, la que aprècia el donatiu, felicitant-se dels treballs del Dr. Faura.

Mol·luscos de Montesquiu.—El Sr. Aguilar-Amat, presenta la segona de ses observacions malacològiques, la que es refereix especialment a alguns mol·luscos de Montesquiu.

La recol·lecció de crisàlides.—En Salvador Maluquer llegeix una carta i interessant nota del Professor Sr. Rosset, referent a la recol·lecció de crisàlides; en ella aquest membre dona detalls de com fa ell ses excursions, sempre profitoses, en busca de crisàlides.

El gènere *Troglocharinus* (Ins. col.): El Sr. Zariquiey llegeix un treball sobre el gènere *Troglocharinus*, i en ell descriu dos noves subespècies, de la espècie *Ferreri* Reit. que son la *J. anneli* i la *Codinai*.

Alguns Vermes (Hirudinea & Polychæta) del litoral català.—En Josep Maluquer presenta una col·leccioneta de 16 espècies de cucs marins recollits durant el darrer istiu en la Badia de Roses, Blanes i Barcelona, revisats pel Dr. Enric Rioja. La relació que l'acompanya, va precedida d'una lleugera bibliografia de les espècies citades a Catalunya.

Sobre una col·lecció de anèlids de les costes Nord i Sud de la Península Ibèrica.—El mateix membre dona compte d'un'altra relació de 51 espècies de *Polychæta* de Santander, Gijon, i Màlaga, remesa al Museu de Ciències Naturals de Barcelona, per l'esmentat Dr. Rioja, de Madrid.

Equinoderms de Catalunya.—També presenta una memòria sobre els equinoderms de la costa catalana, acompanyada de la iconografia de la major part de les espècies citades. El treball va seguit de una completa literatura sobre els equinoderms en general, i de les obres consultades.

Efecte del fret en les fulles de «*Ficus elastica*».—El P. Barnola llegeix un notable treball del membre Rvnt. P. Jaume Pujula, S. J., Director del Laboratori Biològic de Sarrià. Es tracta d'una observació que entra de plé en el domini de la Patologia vegetal, per quant es refereix a l'alteració, sobretot citològica, causada per un agent físic.

Lepidòpters nous per a Catalunya.—El Sr. Sagarra presenta alguns exemplars de lepidòpters pertanyents a la família GEOMETRIDÆ que augmentaran la llista de les formes catalanes, i són: *Oferophthera brumata* L., espècie característica del nord i centre d'Europa. La troballa d'aquesta geometra als voltants de Barcelona, pels mesos d'hivern, és sens dupte, la dada més meridional de sa dispersió al migdia d'Europa. Altra geometra també, la *Larentia dilatata* Bkh., en iguals condicions, és digna d'esmentar per esser espècie de latituds septentrionals.

La *Crocalis tusciana* Bkh. *geigeri* Stgr., *Biston hirtarius* Cl. *istriana* Glv., *Thamnona wauaria* L. i *Phibalapteryx lapidata* Hb. *millierata* Stgr., no són tampoc citades de Catalunya.

Insectes interessants dels voltants de Barcelona.— El mateix membre presenta el Coleòpter longicorni *Haplocnemia curculionoides*, caçat a Vallvidrera, el passat Gener, per En O. C. Rosset, espècie pròpia de regions muntanyoses i no citada més que del Pirineu en nostra regió. També són d'esmentar la *Larentia multistrigaria* Hw. i sa forma *olbiaria* Mill. que essent pròpies de Catalunya, es presenten a l'hivern pels nostres encontorns entre les poques espècies que volen a n'aquesta època i solen esser totes molt interessants.

Larves de «Salamandra maculosa».— El P. Barnola cita la presència abundosa de dites larves en 20 de gener als barrancs de Vallvidrera i sota Santa Creu d'Olordre, on no les havia observat mai tan dejorn. Alguns dels socis presents observen haver-les trovat altres anys pel mateix temps. Segurament es tracta d'individus que no assoliren les metamorfosis a la tardor i que resten en estat larvari fins a la primavera, segons esdevé en altres batracis.

La murtra «Mirtus communis» L.— Ha sigut trovada pel nostre President en el barranc que devalla de Santa Creu d'Olordre cap a l'ermita de la Salut (Sant Feliu de Llobregat). Els pocs llocs puntualitzats d'on s'esmenta pels nostres botànics, dona interès a aquesta trovalla.

Hepatologia catalana.— El President dona compte d'haver recollit el 20 de gener pels voltants de Santa Creu d'Olordre, les espècies:

Plagiochila asplenioides Dum., var. *minor*.

Frullania dilatata Dum., en fructificació.

Radula complanata Dum.

Lejeunea serpillifolia Lib., una forma amb les fulles molt espaiades.

Lunularia cruciata Dum.

Metzgeria furcata Dum.

Transformació de l'«alofana».— Conegut és el jasciment d'aquest preciós silicat prop de la parròquia de Santa Creu d'Olordre. En excursió del 20 del prop passat gener, observà el mateix senyor que els filons de bonic vert i blau afloren per sota del punt d'observació fins ara conegut, transformats en limonita. El ion ferrós es, doncs, substituït pel ferric i mercès a l'acció dels agents exteriors té lloc la transformació esmentada.